

[Syn](#)

Färgblindhet innebär att du har svårt att skilja vissa färger från varandra. Du kan också ha svårt att se en viss färg. Den vanligaste formen gör det svårt att skilja på färgerna rött och grönt. Färgblindhet är medfödd och ärftlig.

Det finns tre olika typer av färgblindhet:

- röd-grön färgblindhet
- gul-blå färgblindhet
- total färgblindhet.

Den vanligaste typen är röd-grön färgblindhet.

Den typ av färgblindhet som gör att en person inte ser några färger alls utan ser världen i gråskala är mycket ovanligt.

På den övre bilden ser du pennorna som en person med fullt färgseende, som kan se alla färger. På den nedre bilden ser du pennorna ungefär som det kan se ut för en person med röd-grön färgblindhet, men det kan variera. Färgerna kan se olika ut på olika skärmar. Den här bilden kan inte användas för att ställa en diagnos.

Den vanligaste formen av färgblindhet innebär att du har svårt att skilja på rött och grönt.

Då har du svårt att se skillnaden mellan färger som har delar av rött och grönt i sig. Du kan till exempel ha svårt att se skillnaden mellan blått och lila. Det beror på att lila är en blandning av blått och rött. Du kan också ha svårt att se skillnad mellan grönt och brunt eftersom brunt är en blandning av grönt och rött.

Röd-grön färgblindhet innebär alltså inte att du ser gräsmattan som röd eller stoppsignalen som grön. Utan det innebär att du har svårt att se skillnaden mellan rött och grönt.

På den övre bilden ser du pennorna som en person med fullt färgseende, som kan se alla färger. På den nedre bilden ser du pennorna ungefär som det kan se ut för en person med blå-gul färgblindhet, men det kan variera. Färgerna kan se olika ut på olika skärmar. Den här bilden kan inte användas för att ställa en diagnos.

Blå-gul färgblindhet är mer ovanlig. Men det innebär inte att du har svårt att skilja på färgerna blå och gul. Det heter blå-gul färgblindhet eftersom du har svårt att se skillnad mellan färger som befinner sig mellan blå och gul på färgskalan.

Blå-gul färgblindhet innebär att du har svårt att se skillnaden mellan blå och grön och skillnaden mellan gul och rosa.

Det kan också vara svårt att till exempel skilja mellan olika nyanser av lila som uppfattas som blå. Andra färger kan också uppfattas lite annorlunda.

Sök vård på en [vårdcentral](#) eller hos en optiker om du som vuxen tycker att du har fått förändrat färgseende.

Sök vård på en [vårdcentral](#) om du som vuxen tror att ditt barn inte ser alla färger.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Bilderna som används vid en färgsinnesundersökning kan se olika ut. Här är några exempel på hur tavlorna kan se ut. Bilderna kan variera i färg beroende på hur din skärm är inställd. Dessa bilder kan därför inte användas för att ställa en diagnos.

Läkaren kontrollerar ditt färgseende om hen misstänker att du har någon sjukdom eller om du tar något läkemedel som påverkar synnerven och som därmed kan påverka färgseendet.

Att undersöka färgseendet kallas för att göra en färgsinnesundersökning.

En färgsinnesundersökning kan gå till på flera sätt. Läkaren undersöker ett öga i taget.

Den vanligaste är att du får titta på färgbilder med fläckar och punkter i olika färgnyanser. De bildar tydliga mönster om du kan se alla färger. Då ser du till exempel en siffra eller en linje. Du som är färgblind ser en röra av färgfläckar, en annan siffra eller ett annat förlopp av linjen.

Du får ungefär tio sekunder på dig att tolka en bild. Hela undersökningen tar fem till tio minuter.

En annan variant av undersökningen går ut på att du ska placera ett antal runda pjäser i olika färger i en rad. De färger som mest liknar varandra ska ligga intill varandra.

Med hjälp av undersökningen kan läkaren se vilka områden av färgseendet som är nedsatta. Undersökningen tar fem till tio minuter.

En del ögonkliniker är inriktade på att hjälpa små barn. Där kan man undersöka synskärpa och färgseende. Då använder läkaren små objekt i olika färger och ser hur barnet beter sig. Den undersökningen görs om läkaren misstänker att barnet har en synnedsättning som behöver behandlas.

För att du ska kunna vara aktiv i din vård och ta beslut är det [viktigt att du förstår informationen du får av vårdpersonalen](#). Ställ frågor om du inte förstår. Du kan också be att få informationen utskriven så att du kan läsa den i lugn och ro.

Även barn ska vara delaktiga i sin vård. Ju äldre barnet är desto viktigare är det.

Du kan ha rätt att [få hjälp av en tolk om du inte talar svenska](#). Du kan ha också rätt att [få hjälp av en tolk om du har en hörselnedsättning](#).

Medfödd färgblindhet går inte att behandla. Men de flesta har inga besvär. Ibland kan det vara svårt att förstå information om den är baserad på färg, till exempel en tunnelbanekarta eller en busskarta. Det kan också vara svårt att se röda bär bland gröna blad om du har röd-grön färgblindhet.

Du kan ta körkort om du har färgblindhet. Trafikljusens övre röda stoppsignal och undre gröna körsignal kan du förstå genom att se vilken som lyser.

En del yrken passar mindre bra om du inte kan se alla färger. Det gäller yrken där det är viktigt att du kan urskilja färger på lampor och märken, till exempel polis, pilot, lokförare och sjökapten.

Det kan vara svårt för ett barn att förstå varför färger som ser likadana ut har olika namn. Det kan ibland vara frustrerande för barnet.

Det är bra att berätta för personalen på förskolan eller i skolan om barnets färgseende. Då kan personalen anpassa aktiviteter och lektioner efter det. Det kan underlätta vardagen för barnet.

Det finns olika orsaker till färgblindhet.

Färgblindhet kan ärvas från förälder till barn på olika sätt.

Färgblindhet kan bero på en avvikelse i kromosomerna. Det är vanligare att röd-grön färgblindhet förekommer hos [män](#) än hos [kvinnor](#).

Blå-gul färgblindhet kan också vara ärftlig, men är inte bundet till något kön.

Färgblindhet kan orsakas av en skada eller [inflammation i synnerven](#) eller i näthinnan i ögat, men det är ovanligt. En sådan skada eller sjukdom sker oftast i vuxen ålder.

I näthinnan i [ögat](#) finns det två typer av ljuskänsliga celler. De kallas stavar och tappar. De är viktiga för synen på olika sätt:

- Stavarna är känsliga för ljus och används när du ska se i mörker.
- Tapparna reagerar på ljusets olika våglängder och det är så vi kan se olika färger.

Det finns tre olika sorters tappar. De är känsliga för rött, grönt och blått. Alla färger som vi ser är sedan en blandning av de tre färgerna.

Ögat kan inte uppfatta en viss våglängd om en sorts tapp är skadad eller saknas. Då kan du inte se den färgen.

Att vara färgblind innebär att du har svårt att skilja olika färger åt. Då är det en eller flera av de olika sorternas tappar som inte fungerar som de ska.

Det kan också vara så att du inte kan se en viss färg utan blandar ihop den med en annan färg.

Röd-grön färgblindhet innebär att den typ av tapp som registrerar röda färger eller den typen som registrerar gröna färger inte fungerar som den ska, eller att den saknas helt.

Blå-gul färgblindhet innebär att den typen av tappar i ögat som registrerar blåa färger inte fungerar som de ska eller saknas helt.

[?](#) [Så fungerar ögat och synen](#)

[?](#) [Ögonundersökning](#)

[?](#) [Barnets utveckling - 0-6 månader](#)

Senast uppdaterad:

2020-08-21

Redaktör:

Klara Johansson, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Anders Behndig, läkare, professor i ögonsjukdomar, Umeå universitet, Umeå

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Fotograf:

Jenny Hallström, 1177.se, nationella redaktionen

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).